

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ ФАХОВЕ ВИДАННЯ

Ефективна
ЕКОНОМІКА

[Головна](#) / [Редакційний штат](#)

Редакційний штат

Редакційна колегія

Головний редактор

Величко Олександр Петрович-доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту і права, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Заступник головного редактора

Вінченко Ігор Іванович-доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Відповідальний секретар

Кучеренко Ганна Борисівна

Члени редакційної колегії

Багорка Марія Олександрівна-доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Батракова Тетяна Іванівна-кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Запорізький національний університет

Вдовенко Наталія Михайлівна-доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри глобальної економіки, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Качула Світлана Валентинівна-доктор економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Крючко Леся Станіславівна-кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Кураташвілі Анзор Альфредович-доктор економічних наук, професор факультету Бізнестехнологій, Грузинський технічний університет (Тбілісі, Грузія), Академік і Віце-Президент Міжнародної Академії соціально-економічних наук, Міжнародної Академії політичного менеджменту і Міжнародної Академії Юридичних наук, дійсний член Нью-Йоркської Академії наук

Луцишин Зоряна Орестівна-доктор економічних наук, професор, заступник директора Науково-методичного центру організації навчального процесу, Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Масюк Юлія Володимирівна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Мігус Ірина Петрівна-доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління фінансово-економічною безпекою, ВНЗ «Університет економіки і права «КРОК»

Наторіна Альона Олександрівна-доктор економічних наук, доцент, професор кафедри торговельного підприємництва та логістики, Київський національний торговельно-економічний університет

Огданська Ольга Дмитрівна-кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки і світових фінансів, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Павлова Галина Євгенівна-доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Сітковська Алла Олександрівна-доктор економічних наук, доцент, професор кафедри економіки, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Тарасова Тетяна Олексіївна-доктор економічних наук, професор кафедри фінансів, аналізу та страхування, Харківський державний університет харчування та торгівлі

Трусова Наталя Вікторівна-доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Таврійський державний агротехнологічний університет, Україна

КОНТАКТИ

economy_2008@ukr.net

+38 (050) 382-06-63
+38 (098) 773-40-13
+38 (095) 787-10-40
+38 (044) 458-10-73

+38 (050) 382-06-63
+38 (067) 223-01-00

+38 (050) 382-06-63

Адреса редакції:
Україна, м. Київ,
вул. Дорогожицька, 18, к. 29

Поштова адреса:
04112, м. Київ,
вул. Дорогожицька, 18, к. 29

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ФІДБЕКУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 193 "ГЕОДЕЗІЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ"

О. В. Лазарева, С. М. Белінська

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ У КОНТЕКСТІ ВИРІШЕННЯ ЗАВДАНЬ ВОЄННОГО ЧАСУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ ТЕРИТОРІЙ

Т. Г. Бондарук

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯК ЧИННИК ЗРОСТАННЯ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКР АІНИ

М. І. Крупка, М. І. Кульчицький, Д. В. Ванькович

УЯВНЕ І РЕАЛЬНЕ В БЕЗАЛЬТЕРНАТИВНІЙ ЦИВІЛІЗАЦІЙНІЙ АЛЬТЕРНАТИВІ ПІД НАЗВОЮ "МЕТАВСЕСВІТ"

І. В. Одотюк

ТЕОРЕТИЧНИЙ КОНЦЕПТ ДОСЛІДЖЕННЯ МІГРАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

М. М. Біль

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СТРАХОВОМУ БІЗНЕСІ

О. М. Віленчук

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ ТІНЬОВОЇ ЗАЙНЯТОСТІ

Л. А. Українець

ПРОГРАМИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ ПІДТРИМКИ НАСЕЛЕННЯ: ДОСВІД США

А. В. Рєвкова, Я. І. Чорний

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ

О. Г. Підвальна, Я. Д. Антипенко

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Л. М. Пронько, А. Д. Просєков

ТЕХНОЛОГІЇ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ У РЕКЛАМНОМУ БІЗНЕСІ

Т. В. Романчик, О. В. Самойлов, Д. М. Струк

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОСУВАННЯ БУДІВЕЛЬНИХ ПОСЛУГ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

В. О. Чертінов, Н. К. Болгарова

НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ШЛЯХОМ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ

Л. О. Дашутіна, Джошуа Лінус Бака

БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ У СУЧАСНИХ МЕДІАКОМПАНІЯХ: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ

А. П. Гейдор, Т. Я. Війтович

СОЦІАЛЬНІ РИЗИКИ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ: ПРОГНОЗУВАННЯ, ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА МЕХАНІЗМИ МІНІМІЗАЦІЇ

І. М. Федорович, А. Л. Грегорашук

*Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2024. № 10.*

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.10.55>

УДК 338.2:65.011.5

Л. М. Пронько,

к. е. н., доцент, декан факультету менеджменту та права,

Вінницький національний аграрний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5633-901X>

А. Д. Просєков,

аспірант, Вінницький національний аграрний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-8133-3191>

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

L.Pronko,

PhD in Economics, Associate Professor,

Head of the Faculty of Management and Law,

Vinnitsa National Agrarian University

A. Prosekov,

Postgraduate student, Vinnitsa National Agrarian University

THE ESSENCE OF THE CONCEPT AND FEATURES OF THE USE OF DIGITALIZATION AT ENTERPRISES

У статті досліджується сутність поняття діджиталізації та її значення в умовах сучасного розвитку бізнесу. Акцентовується увага на важливості впровадження цифрових технологій у підприємствах, що є

важливим чинником їхньої конкурентоспроможності та ефективності. Розкриваються ключові аспекти діджиталізації, її відмінності від автоматизації, а також особливості використання цифрових інструментів у різних сферах діяльності компаній. Автор наголошує, що діджиталізація – це не просто впровадження технологій для автоматизації окремих процесів, а комплексна трансформація бізнес-моделей, яка дозволяє підприємствам інтегрувати сучасні цифрові рішення у всі аспекти своєї діяльності. Зокрема, розглядаються такі інноваційні технології, як великі дані (big data), Інтернет речей (IoT), штучний інтелект (AI), блокчейн та їх вплив на оптимізацію бізнес-процесів. Підприємства, що використовують ці технології, здатні покращити управління ресурсами, підвищити ефективність виробничих і маркетингових процесів, а також покращити взаємодію з клієнтами. У статті також аналізуються основні відмінності між діджиталізацією та автоматизацією. Якщо автоматизація передбачає механізацію певних завдань або процесів з метою зниження трудовитрат і підвищення продуктивності, то діджиталізація охоплює більш широкий спектр змін, що включають не лише процеси, але й стратегії ведення бізнесу. Діджиталізація впливає на всі рівні організації, створюючи нові можливості для розвитку, інновацій та стійкості в умовах швидко змінюваного ринку. Розглядаються також основні виклики діджиталізації, зокрема значні фінансові витрати на впровадження нових технологій, ризики безпеки та конфіденційності даних, а також опір з боку персоналу, який може виникнути через невпевненість у нових підходах та необхідність підвищення кваліфікації. Зазначається, що підприємствам необхідно розробляти стратегії для подолання цих викликів, включаючи поступове впровадження технологій, детальне планування фінансових витрат і захист даних.

The article explores the essence of digitalization and its significance in the context of modern business development. It emphasizes the importance of

implementing digital technologies in enterprises, which is a crucial factor for their competitiveness and efficiency in today's fast-paced market landscape. Key aspects of digitalization, its differences from automation, and the specific use of digital tools in various areas of company operations are thoroughly discussed and analyzed. The author highlights that digitalization is not merely the implementation of technologies for automating individual processes, but rather it represents a comprehensive transformation of business models. This transformation allows enterprises to seamlessly integrate modern digital solutions into all aspects of their activities, enhancing overall performance. In particular, innovative technologies such as big data analytics, the Internet of Things (IoT), artificial intelligence (AI), and blockchain are examined in detail, alongside their significant impact on optimizing business processes. Enterprises that actively utilize these cutting-edge technologies can improve resource management, enhance the efficiency of production and marketing processes, and strengthen customer interaction, ultimately leading to higher profitability. The article also analyzes the key differences between digitalization and automation. While automation involves mechanizing specific tasks or processes to reduce labor costs and increase productivity, digitalization encompasses a broader range of changes that include not only processes but also fundamental business strategies. Digitalization affects all levels of an organization, creating new opportunities for development, innovation, and resilience in the rapidly changing market environment. Additionally, the main challenges of digitalization are considered, including significant financial costs for implementing new technologies, risks related to data security and confidentiality, as well as resistance from personnel due to uncertainty about new approaches and the necessity for skills upgrading. It is noted that businesses must develop robust strategies to overcome these challenges, such as gradual implementation of technologies, detailed financial planning, and effective data protection measures to ensure a smooth transition into the digital era.

Ключові слова: діджиталізація, автоматизація, цифрові технології, великі дані, Інтернет речей, штучний інтелект, блокчейн, бізнес-процеси, ефективність, конкурентоспроможність, трансформація бізнесу.

Keywords: digitalization, automation, digital technologies, big data, Internet of Things, artificial intelligence, blockchain, business processes, efficiency, competitiveness, business transformation.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасний розвиток інформаційних технологій спричинив необхідність трансформації бізнес-процесів на підприємствах. Діджиталізація відкриває нові можливості для оптимізації діяльності, підвищення конкурентоспроможності та покращення взаємодії з клієнтами, але також створює виклики: адаптація персоналу, безпека даних, фінансові витрати. Визначення сутності діджиталізації, її переваг і ризиків є ключовою науковою проблемою, оскільки недостатнє розуміння механізмів впровадження цифрових рішень може ускладнити їхнє використання.

Наукове значення проблеми полягає в дослідженні взаємодії між новими технологіями та організаційними структурами підприємств. Практична значущість полягає у розробці інструментів для успішного впровадження цифрових технологій, що сприятиме адаптації підприємств до сучасних умов. Отже, дослідження діджиталізації є важливим для розвитку теоретичних знань та задоволення практичних потреб бізнесу в умовах цифрової трансформації економіки.

Аналіз публікацій. У сучасних реаліях розвитку цифрових технологій ця тема стала об'єктом професійного, комерційного та бізнес-інтересу підприємств, проте питання ще недостатньо опрацьоване українськими дослідниками. Різні грані застосування діджиталізації в організаціях відображені в наукових працях таких дослідників, як Боннет Д., Гусєва О., Легомінова С., Длігач О.А., Савицька О. М., Салабай В. О., Лігоненко Л. О.,

Фомичев К. Вивченню цифрових інструментів для маркетингових комунікацій приділили увагу такі науковці, як Дибчук Л.В., Матвій М., Окландер М.А., Гриценко С.І. Водночас варто зауважити наявну недостатність розгляду цієї теми в науковій літературі України, що робить необхідними подальші дослідження.

Мета дослідження. Мета дослідження полягає в аналізі сутності та особливостей використання діджиталізації на підприємствах, зокрема у виявленні її впливу на оптимізацію бізнес-процесів, підвищення конкурентоспроможності та адаптації до сучасних умов ринку. Дослідження спрямоване на розробку рекомендацій щодо ефективного впровадження цифрових технологій, враховуючи можливі ризики та виклики, пов'язані з інноваціями. Також важливо визначити сучасні тенденції діджиталізації та оцінити їх перспективи для розвитку українських підприємств у контексті глобальної цифрової трансформації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для визначення сутності діджиталізації існують різні наукові підходи, основні розбіжності винакають щодо трактування цього поняття, оскільки воно постійно розвивається в умовах стрімкого розвитку цифрових технологій.

Діджиталізація — це процес впровадження цифрових технологій у всі аспекти діяльності підприємства, спрямований на автоматизацію, оптимізацію та трансформацію бізнес-процесів. Вона виходить за межі простого переходу від аналогових технологій до цифрових, охоплюючи фундаментальні зміни в підходах до управління, взаємодії з клієнтами та організації виробничих процесів[1]. Існує кілька основних підходів до визначення діджиталізації яки ми систематизували (Табл.1)

Загалом, діджиталізація охоплює комплексну модернізацію підприємства на базі цифрових технологій, що приводить до кардинальних змін у його структурі, організації та стратегії.

Таблиця 1. Підходи до визначення діджиталізації

	Підхід до визначення діджиталізації	Визначення
1	Технологічний підхід	підкреслює роль цифрових інструментів (інтернету речей, великих даних, штучного інтелекту) у модернізації та автоматизації підприємства. Діджиталізація в цьому контексті розглядається як впровадження новітніх технологій для поліпшення ефективності операцій.
2	Процесний підхід	акцентує увагу на перетворенні бізнес-процесів, де цифрові інструменти стають засобом підвищення продуктивності, зниження витрат, мінімізації людських помилок та покращення якості управління. У цьому підході діджиталізація означає інтеграцію цифрових рішень на всіх етапах діяльності.
3	Соціально-економічний підхід	фокусується на діджиталізації як чиннику зміни ринку праці, стосунків з клієнтами та внутрішньої організації підприємства. Тут важлива роль приділяється не лише технологіям, але й культурі підприємства, новим навичкам персоналу та адаптації до змін у навколишньому середовищі.
4	Стратегічний підхід	розглядає діджиталізацію як ключовий елемент стратегії розвитку підприємства. Вона стає інструментом для досягнення довгострокових цілей, таких як створення нових продуктів, вихід на нові ринки або посилення конкурентних переваг.

Джерело: Систематизовано автором на основі джерел [5,6,7,8]

У сучасному бізнес-середовищі автоматизація та діджиталізація є ключовими процесами, що сприяють підвищенню ефективності підприємств. Проте між цими поняттями існують суттєві відмінності, які важливо розуміти для правильного впровадження технологічних рішень. Автоматизація зосереджена на оптимізації окремих процесів, зменшуючи необхідність людського втручання, тоді як діджиталізація охоплює глибоку трансформацію всієї бізнес-моделі підприємства. Діджиталізація передбачає впровадження інноваційних технологій для створення нових можливостей та підвищення конкурентоспроможності на ринку. Розуміння цих відмінностей допомагає ефективніше використовувати технологічні ресурси та досягати

стратегічних цілей. Різницю за основними критеріям ми розглянули в таблиці (Табл.2)

Таблиця 2. Відмінності між діджиталізацією та автоматизацією

Автоматизація	Діджиталізація
Сутність процесу	
полягає в тому, щоб замінити людську працю або рутинні операції на технологічні рішення, що дозволяють виконувати завдання без втручання людини. Це, як правило, стосується оптимізації окремих бізнес-процесів (наприклад, автоматичний облік товарів, розрахунки, виробничі лінії).	значно ширший процес трансформації всього підприємства за допомогою цифрових технологій. Вона передбачає комплексну перебудову бізнес-моделі, орієнтовану на інноваційні підходи до управління, аналітики та взаємодії з клієнтами.
Мета	
підвищити ефективність і зменшити витрати на виконання конкретних завдань чи процесів за рахунок усунення або мінімізації людської участі.	радикально змінити способи ведення бізнесу, створюючи нові можливості для зростання, інновацій, покращення клієнтського досвіду і досягнення стратегічних цілей.
Обсяг і сфера застосування	
часто обмежується окремими функціями або підсистемами підприємства (наприклад, автоматизація бухгалтерії, виробничих процесів чи логістики).	охоплює всі сфери підприємства – від виробництва до маркетингу, фінансів та комунікацій з клієнтами, змінюючи бізнес-модель у цілому.
Вплив на бізнес	
підвищує ефективність на операційному рівні, знижує кількість помилок і покращує продуктивність конкретних процесів.	кардинально змінює бізнес, відкриваючи нові можливості для розвитку, впровадження інноваційних продуктів та послуг, а також нових форм взаємодії з ринком.
Технології	
часто використовує програмне забезпечення або робототехніку для конкретних завдань (наприклад, ERP-системи, роботизовані лінії).	використовує набагато ширший спектр технологій: великі дані (Big Data), штучний інтелект (AI), хмарні рішення, інтернет речей (IoT), блокчейн тощо.
Трансформаційний потенціал	
зазвичай не змінює структуру або модель підприємства, вона лише оптимізує існуючі процеси.	часто веде до глибоких організаційних змін, змінює стратегії розвитку, структуру і навіть культуру підприємства.

Джерело: Систематизовано автором на основі джерела [6]

Отже, як ми бачимо з таблиці, автоматизація є інструментом для поліпшення окремих процесів, тоді як діджиталізація — це стратегічна трансформація всього підприємства, спрямована на створення нових можливостей та інновацій.

Діджиталізація вимагає впровадження різноманітних цифрових технологій, які стають основою для сучасного бізнесу. Великі дані (Big Data) відкривають підприємствам нові горизонти, надаючи змогу аналізувати величезні обсяги інформації та виявляти цінні інсайти про поведінку споживачів. Інтернет речей (IoT) перетворює звичайні предмети на «розумні» пристрої, забезпечуючи автоматизацію та моніторинг у реальному часі. Штучний інтелект (AI) стає незамінним помічником у прийнятті рішень, виконуючи завдання, що вимагають людського інтелекту, і дозволяючи компаніям пропонувати персоналізовані рішення своїм клієнтам. Блокчейн, зі своєю прозорістю і безпекою, підвищує довіру між учасниками угод, відкриваючи нові можливості у фінансах та логістиці.

Однак впровадження цифрових рішень вимагає потужної інфраструктури. Технічна база, що включає сервери, комп'ютери та мережі, забезпечує стабільну роботу нових технологій, а хмарні рішення надають гнучкість і масштабованість. Організаційна структура підприємства також має змінюватися, створюючи спеціалізовані команди, які будуть відповідати за реалізацію діджиталізації. Ключовим моментом є формування культури інновацій, що сприяє навчанню і адаптації співробітників до нових умов. Лише поєднуючи всі ці елементи, підприємства можуть успішно пройти шлях діджиталізації та вийти на новий рівень конкурентоспроможності в цифрову епоху.

У сучасному бізнес-середовищі підвищення ефективності бізнес-процесів стало ключовим фактором успіху для підприємств різного масштабу. Використання діджиталізації дозволяє оптимізувати робочі процеси, знижуючи витрати та покращуючи продуктивність.

Завдяки впровадженню цифрових технологій, компанії можуть автоматизувати рутинні операції, що звільняє час працівників для більш стратегічних завдань. Наприклад, автоматизація обліку, управлінських звітів або обробки замовлень не лише скорочує час виконання завдань, але й зменшує ймовірність помилок, що виникають через людський фактор[2].

Використання великих даних дозволяє підприємствам детально аналізувати ефективність своїх бізнес-процесів, виявляти «вузькі місця» і знаходити можливості для поліпшення. Інструменти аналітики на базі штучного інтелекту можуть прогнозувати попит, оптимізувати запаси і покращувати управління ресурсами.

Інтернет речей (IoT) забезпечує постійний моніторинг виробничих процесів, що дозволяє своєчасно реагувати на зміни та коригувати діяльність компанії. Це дозволяє не лише підвищити оперативність, але й зменшити витрати, завдяки оптимізації використання ресурсів.

Крім того, діджиталізація покращує взаємодію з клієнтами, що є важливим аспектом підвищення ефективності бізнес-процесів. Завдяки цифровим платформам підприємства можуть надавати послуги та продукти швидше, точніше та з більшим рівнем персоналізації, що, в свою чергу, підвищує задоволеність клієнтів і лояльність до бренду.

Отже, підвищення ефективності бізнес-процесів через діджиталізацію є не лише вимогою часу, а й стратегічним напрямком для будь-якого підприємства, що прагне до зростання і стійкості у конкурентному середовищі[2].

Діджиталізація, незважаючи на її численні переваги, стикається з низкою викликів, одним з яких є фінансові витрати на впровадження технологій. Витрати на діджиталізацію можуть бути значними, особливо для малих і середніх підприємств, які часто мають обмежені бюджети.

По-перше, необхідність модернізації існуючої інфраструктури та придбання нових технологій може призвести до значних капіталовкладень. Це включає не лише покупку апаратного забезпечення та програмного

забезпечення, але й витрати на інтеграцію нових систем у вже існуючі бізнес-процеси.

По-друге, компанії повинні враховувати витрати на навчання персоналу, оскільки для успішного впровадження діджиталізації працівники повинні бути готові до змін і мати необхідні навички для роботи з новими технологіями. Це може вимагати додаткових ресурсів і часу, що також впливає на загальні витрати.

По-третє, існує ризик витрат на технічне обслуговування та оновлення технологій у майбутньому. Технології швидко розвиваються, і підприємства повинні бути готовими до регулярних інвестицій у нові рішення, щоб залишатися конкурентоспроможними[6].

Необхідно також враховувати можливі фінансові ризики, пов'язані з неефективним впровадженням діджиталізації. Якщо компанія не зможе реалізувати план діджиталізації належним чином, це може призвести до фінансових втрат, а також до зниження ефективності бізнес-процесів.

Отже, хоча діджиталізація є важливим елементом сучасного бізнесу, фінансові витрати на впровадження технологій можуть стати серйозним бар'єром для багатьох підприємств, і тому потребують ретельного планування та оцінки.

Діджиталізація приносить багато переваг, проте вона також супроводжується низкою викликів, які можуть стати серйозними бар'єрами на шляху до успішної трансформації підприємств.

Один з основних викликів — ризики безпеки та конфіденційності даних. З впровадженням цифрових технологій зростає кількість даних, що генеруються, обробляються і зберігаються. Це відкриває нові можливості для кібератак, які можуть призвести до витоку конфіденційної інформації, фінансових втрат і шкоди репутації компанії. Забезпечення належного рівня кібербезпеки стає критично важливим, вимагаючи інвестицій в захисні системи, аналітику загроз та відповідні протоколи реагування на інциденти. Підприємства повинні не лише впроваджувати технології для захисту даних,

але й забезпечувати постійне навчання своїх співробітників у питаннях безпеки, щоб зменшити ризики, пов'язані з людським фактором[8].

Другим важливим викликом є опір з боку персоналу та необхідність підвищення кваліфікації. Зміни, пов'язані з діджиталізацією, можуть викликати занепокоєння серед працівників, які можуть побоюватися втрати роботи через автоматизацію або необхідності освоєння нових технологій. Це може призвести до опору змінам і зниження мотивації. Тому підприємства повинні активніше залучати своїх співробітників до процесу трансформації, пояснюючи переваги діджиталізації і демонструючи, як нові технології можуть спростити їхню роботу. Необхідно також впроваджувати програми підвищення кваліфікації, які дозволять працівникам адаптуватися до змін, розвивати нові навички і впевненіше почуватися в умовах цифрового середовища.

Зрештою, успішна діджиталізація вимагає комплексного підходу до управління ризиками безпеки даних та зміни ставлення персоналу, що дозволяє підприємствам ефективно реалізувати свої стратегічні цілі в умовах швидкого розвитку технологій.

Впровадження цифрових технологій є складним, але необхідним процесом для підприємств, що прагнуть залишатися конкурентоспроможними в сучасному світі. Першим і, безумовно, одним із найважливіших етапів цієї трансформації є оцінка поточних бізнес-процесів[3].

Ця оцінка дозволяє зрозуміти, як організація функціонує на даний момент, виявити сильні і слабкі сторони, а також виявити можливості для покращення. Початковий аналіз бізнес-процесів включає в себе детальне дослідження всіх етапів роботи компанії: від виробництва та логістики до продажу та обслуговування клієнтів.

Для цього необхідно зібрати дані про те, як виконується кожен процес, хто відповідає за його виконання і які інструменти чи технології використовуються. Співробітники можуть надати цінну інформацію про

щоденні труднощі та потенційні поліпшення, а також про ті аспекти, які можуть бути автоматизовані або вдосконалені за допомогою цифрових рішень.

Наступним кроком є визначення ключових показників ефективності (KPI), які допоможуть оцінити результативність кожного процесу. Це дозволяє підприємству не лише виміряти поточну продуктивність, а й зрозуміти, на яких аспектах слід зосередити увагу під час впровадження нових технологій.

Оцінка поточних бізнес-процесів є основою для розробки стратегії діджиталізації. Зрозумівши, де знаходяться основні проблеми та можливості, підприємство може створити план впровадження цифрових технологій, орієнтуючи свої зусилля на ті сфери, які потребують найбільшої уваги. Це дозволяє не лише скоротити витрати та підвищити ефективність, а й забезпечити плавний перехід до нових цифрових реалій, створюючи міцний фундамент для майбутнього зростання і розвитку.

Вибір та адаптація цифрових інструментів є критично важливим етапом у процесі діджиталізації. Підприємству необхідно ретельно оцінити доступні технології та підібрати ті, які найкраще відповідають його потребам. Для цього варто почати з аналізу ключових напрямів діяльності, які потребують вдосконалення, та визначення цілей, яких компанія прагне досягти за допомогою цифрових рішень.

Одним із важливих аспектів є сумісність нових інструментів з існуючими бізнес-процесами. Це передбачає не лише технічну інтеграцію, але й адаптацію системи до корпоративної культури та потреб персоналу. Кожен інструмент повинен не тільки покращувати ефективність, але й бути зручним у використанні для працівників[4].

Адаптація передбачає поступове впровадження, навчання співробітників і тестування обраних рішень. Це дозволяє мінімізувати ризики, пов'язані з переходом, та забезпечити плавний перехід до нових стандартів роботи, що є запорукою успішної цифрової трансформації.

Ключові фактори успіху діджиталізації підприємств є різноманітними і потребують комплексного підходу для досягнення бажаних результатів. По-перше, лідерство та підтримка з боку керівництва є критично важливими. Візія топ-менеджменту і їхня здатність ініціювати та підтримувати процеси трансформації створюють основи для змін у всій організації.

По-друге, ефективна комунікація в межах компанії сприяє залученню співробітників до процесу діджиталізації. Інформування про мету та переваги нових технологій допомагає зменшити опір і формує позитивне сприйняття змін.

По-третє, навчання та підвищення кваліфікації персоналу є важливим елементом. Інвестиції в освіту співробітників забезпечують необхідні знання та навички для роботи з новими інструментами, що підвищує загальну ефективність.

Крім того, гнучкість і адаптивність в процесі впровадження технологій дозволяють швидко реагувати на зміни ринку та потреби споживачів. Постійний моніторинг результатів і готовність до коригування стратегії є запорукою успішної діджиталізації.

Не менш важливим фактором є вибір правильних технологій. Зосередженість на інноваційних рішеннях, які відповідають конкретним потребам бізнесу, дозволяє максимізувати вигоди від діджиталізації.

Узагалі, успішна діджиталізація вимагає інтеграції всіх цих факторів, що створює міцну основу для стабільного зростання і розвитку підприємства в умовах швидко змінюваного бізнес-середовища.

Перспективи розвитку діджиталізації в підприємницькому середовищі виглядають багатообіцяючими і зумовлені кількома ключовими трендами. По-перше, зростання обсягу даних і розвиток технологій аналізу даних, таких як штучний інтелект та машинне навчання, відкривають нові можливості для отримання цінних інсайтів. Це дозволяє підприємствам приймати більш обґрунтовані рішення, прогнозувати тенденції на ринку та краще розуміти потреби споживачів.

По-друге, подальший розвиток Інтернету речей (IoT) сприяє інтеграції фізичних і цифрових процесів, що веде до підвищення ефективності виробництв та обслуговування. Це створює умови для розумних фабрик, автоматизованих ланцюгів постачання та нових моделей бізнесу.

Крім того, зростання важливості безпеки даних призведе до розвитку нових технологій захисту, таких як блокчейн, який пропонує прозорість і безпечність транзакцій. Це стане важливим фактором довіри для клієнтів та партнерів.

Не можна також забувати про важливість адаптації бізнес-моделей до нових умов. Підприємства все більше переходять до цифрових платформ, що дозволяє їм ефективніше взаємодіяти з клієнтами, підвищувати лояльність і розширювати ринки.

Загалом, діджиталізація стане невід'ємною частиною стратегії розвитку підприємств. Компанії, які зможуть адаптуватися до нових технологій та використовувати їх для оптимізації своїх процесів, матимуть значні конкурентні переваги в майбутньому. Таким чином, діджиталізація не лише відкриває нові горизонти, але й формує нові стандарти успіху в бізнес-середовищі.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Діджиталізація в підприємницькому середовищі відіграє важливу роль, яка проявляється у формуванні конкурентних переваг та ефективності бізнес-процесів. Підприємства, які активно впроваджують цифрові технології, здатні швидше реагувати на зміни ринку, підвищувати рівень обслуговування клієнтів і знижувати витрати. Проте, успішна діджиталізація вимагає не лише технологічних інвестицій, а й зміни корпоративної культури, підвищення кваліфікації персоналу та забезпечення кібербезпеки.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі можуть включати глибше вивчення інноваційних технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн та Інтернет речей, та їхнього впливу на різні аспекти бізнесу. Також варто звернути увагу на питання етики та безпеки в умовах

діджиталізації, оскільки ці аспекти стають все більш актуальними у світі, що стрімко змінюється.

Крім того, дослідження можуть зосередитися на розробці стратегій адаптації бізнес-моделей до цифрових змін, оцінці їх ефективності та визначенні найкращих практик для впровадження діджиталізації в різних галузях. Аналіз успішних кейсів і помилок інших компаній також може надати цінні уроки для підприємств, які прагнуть до цифрової трансформації.

Отже, діджиталізація відкриває нові можливості для бізнесу, і її подальше вивчення стане важливим кроком у напрямку створення стійких і інноваційних підприємств, здатних успішно функціонувати в умовах швидкого розвитку технологій.

Література

1. Матвіїв М. Формування цифрового маркетингу підприємств. Збірник наукових праць. Ефективність державного управління. 2014. Вип. 41. С. 252–261.

2. Длігач А. О. Цифрова трансформація як ліфт у майбутнє. URL: <https://tqm.com.ua/ua/likbez/uarticles/cyfrova-transformaciya-yak-lift-u-majbutnye> (дата звернення: 08.10.2024).

3. Савицька О. М., Салабай В. О. Діджиталізація управління бізнесом підприємства в контексті розвитку Індустрії 4.0 в Україні. Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: зб. тез доп. І Міжнародної наук.-практ. конф., 23 квіт. 2020 р. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2020. С. 62–63. URL: <http://confmanagement.kpi.ua/proc/issue/viewIssue/%D0%91%D0%86%D0%9C/6416> (дата звернення: 08.10.2024).

4. Лігоненко Л. О., Хріпко А. В., Доманський А. О. Зміст та механізм формування стратегії діджиталізації в бізнес-організаціях. Міжнародний

науковий журнал «Інтернаука». 2018. № 22. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2018-22-4555> (дата звернення: 08.10.2024).

5. Фіщук В. В. Діджиталізація – це лише початок. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/didzhytalizaciya-ce-lyshe-pochatok> (дата звернення: 08.10.2024).

6. Гусєва О. Ю., Легомінова С. В. Діджиталізація – як інструмент удосконалення бізнес-процесів, їх оптимізація. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2018. № 1. С. 33–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/естеби_2018_1_7 (дата звернення: 08.10.2024).

7. Фомичев К. Go digital or die: Діджиталізація бізнесу, як неминучість. URL: http://www.nand.ru/professionalinformation/and_library/20565 (дата звернення: 08.10.2024).

8. Kemp S. DIGITAL 2020: Global Digital Overview. 2020. URL: <https://datareportal.com/reports/digital-2020-global-digitaloverview> (дата звернення: 20.09.2024).

References

1. Matviiv, M. (2014), “ Formation of digital marketing of enterprises ”, Collection of scientific works. Efficiency of public administration, vol. 41, pp. 252–261.

2. Dligach, A. O. (2024), “ Digital transformation as a lift to the future ”, available at: <https://tqm.com.ua/ua/likbez/uaarticles/cyfrova-transformaciya-yak-lift-u-majbutnye> (Accessed 20.09.2024).

3. Savytska, O. M. and Salabai, V. O. (2020), “Digitalization of business management in the context of Industry 4.0 development in Ukraine”, *Biznes, innovatsii, menedzhment: problemy ta perspektyvy: zb. tez dop. I Mizhnarodnoi nauk.- prakt. konf.* [Business, innovations, management: problems and prospects: collection of abstracts of the 1st International scientific-practical conference], KPI named after Igor Sikorsky, Publishing house "Polytechnic", Kyiv, Ukraine, April 23, pp. 62-63, available at:

<http://confmanagement.kpi.ua/proc/issue/viewIssue/%D0%91%D0%86%D0%9C/6416> (Accessed 20.09.2024).

4. Lihonenko, L. O. Khripko, A. V., and Domanskyi A. O. (2018), “ The essence and mechanism of forming the digitalization strategy in business organizations ”, International scientific journal "Internauka, vol. 22. <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2018-22-4555>.

5. Fishchuk, V. V. (2024), “ Digitalization is just the beginning ”, available at: <https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/didzhytalizaciya-ce-lyshe-pochatok> (Accessed 20.09.2024).

6. Guseva, O. Yu. and Legominova, S. V. (2018), “ Digitalization as a tool for improving business processes and their optimization ”, Economy. Management. Business, vol. 1, pp. 33–39, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecmebi_2018_1_7 (Accessed 20.09.2024).

7. Fomichev, K. (2024), “Go digital or die: Digitalization of business as an inevitability”, available at: http://www.nand.ru/professionalinformation/and_library/20565 (Accessed 20.09.2024).

8. Kemp, S. (2020), “ DIGITAL 2020: Global Digital Overview ”, available at: <https://datareportal.com/reports/digital-2020-global-digitaloverview> (Accessed 20.09.2024).

Стаття надійшла до редакції 08.10.2024 р.